

союзулук хоочун-
Михаил Тулуповтон
дай чылдар ишинде
ал келген, мал бак-
ынга, оң продукт-
териндерине кирген
уузу эвээш эвес. Аарыг
ажал, кадарып түр-
бруцеллэктан аараш,
е дама ур чыткыш
Оозу н чо к тилтэн,
шчилер берген. Эң-
ал кирген, бо уада-
малынын респу-
бл-даарыг аарыглар
чылдар салбы-
з бердим. Эмнедип
иден бэрэ кий ай те-
нен болду. Кылашыл-
туурун чорур ал-
шынныгези мал-
зон-буудук түстери
л, элбестей бер-
е-нынч, баксыраан
н. Шынар-ла, мал-
чымыштыг кадыг
кылып шыдавайт
мден.
а-лэвтан хоочуран, ка-
баксыраан барым-
амжа кылып тарык-
а-а

шынэз тодардырып э-
мичин куш-ажыл талазы-
бисе экспертиза ком-
миссиясына оңу чорут-
кан чүгө-дир. Ол ам малчынын шыда-
вас, үш дугаар болуктук инва-
лган, комиссия акас кадым-
нын шаа-биле чик ажилдар
кылып болурун сумелзэн.
Хоочунуң ажилчын на-
дары, араан төгүзү — аарыг
мал кадалаган чораша
бруцеллэктан хоочураанын
да эречинеп турар болду. Ын-
чагаш инвадл болган тыл-
дагашын профессия аарын-
дан кылдыр санаар жуурул
болуп турар. Ынчалза-
даа тускы дурдуме аай-
биле тилеги, эмичини экс-
пери комиссиязын оң про-
фессия аарыглары эмнээр сал-
бырга тускы эртемниг про-
фатолог эмчилерини шчилеп
тодараткеш, тургускан ба-
диткан шыншылгын барым-
далап тургузар күзүлэглит,
түглө ычан ол шиптир
күштүп болур. Эмичини
оң шыныгалазы бо малчында
чок болган.

— Тыада профессия аарыг-
ларын эмнээр тускы салбыр-
дан, профпатолог эмчилер
бар-даа болза республиканың
төп эмнелгизден тускы хо-
улзоп алымшын-даа чок, про-
фессиядан араан деп шы-
нылга баруу эртегил кылдыр
томуылдакын эмтизи безин
билдимен. Ынчанга бру-
целлез, силикоз, вибрация
аары, асбестоз ышкыш про-
фессия аарыгларындан хо-
чураан жижилери Ангарск
тоорадаа профессия аарыг-
ларынны эртем-шчилчел ин-
ститутуна чорудул турар
бис. Орта барып шипчиктеш,
бедилдик турар. Орук шү-
дигин кадыгы, аарык тер-
тестозу оларга төлөвс,
аарыг кижж болу төлөз. Оң
институтке баштай дилег ки-
рерге, оон келген чалалта
бузугар чорургу. Ынаар чер-
еда, чепес-даа кижжлер бар-
дыр деп, хей кезин томунал
турар — деп, малчыныч э-
нел турар эмчизи биске те-
ректик ужурун тайылбыр-
дыр.

— Ажи-төлүм хей, азыра-
да алды кижи бар, наздык
кырган эвес мен, аарыгныч
салдырганмын мынчыл бардым,
мал ажилгине чораша аары-
мыны чоң-даа билер, эртем-
билжим-даа шоолуг эвес, и-
ча ырак черге чепес-даа
мен. Кызылда төп эмнелге
шыншылдан кылдырткаш,
профессия салдыргандан инва-
лд болганыны томунал
берип, дузалап көрүчөр, э-
мчилерим — деп, ол малчы
бистен дилеп-даа турду.

Ынчалза-даа комиссия мал-
чынын кинти аарыгдан хоочу-
рл, инвадл болган деп са-
ныктан чорудул турар. Оң
хотумаа, сеткили чүгө-зиздин
илерлп турду. Бо чалгыс эвес
таварылга.

Тыада бруцеллэктан бол-
гаш өске-даа профессия
аарындан кадыкшылым чи-
диреш, мергезин профес-
сиязындан чарыган улус
эвээш эвес. Ажилчыныч аарыг
тыылдырлар хоралыг салда-
рындан аарч бергенин ба-
диткан эмчи шыншылгын

тургузуптур алырындан ин-
тисүгөш, күрүмдөн алза чо-
гуур пенсиязын-даа, немелде
телевизир-даа албын чорур
улус кедээ ажил-агыда бар.

Пенсия дугайында көрдү-
гени-биле алырга, профессия
аарындан инвадл болганда,
пенсия хемчизил улуг болур,
профессиязың хоралыг сал-
дыргандан кадыкшылым, ажил
кылып харык-шинээн оскунга-
ны дээш ажилдап турган че-
ринден немелде телевизир
пенсияга немөштор алып
ужурул. Бо күндүлери, про-
фессия аарын бадатыкан
шыншылгын, ажилдап турган
чегинден профессия мерге-
ненич чидирген күзүгү
тургузын. Дилэн болжон
барымдаалар, эмичини ка-
дыгыга дүштүр эмичини
куш-ажыл талазы-биле экс-
периэза комиссиязы шиптир-
ни үндүрер.

Чонга эмчи дузасын чурт-
төп турар черинче улам
чоошулудур, профессия
аарыгларын болдурубазын, э-
мчирин улам калбартып, сай-

зымдаг, кадык
симтемазың ажилын
тургузар доктадыг уауру
болдурун, хары-даа бар
сы аарындан улусту эң
оңу бадатыкар шыншыл-
тускы эмчилерип сал-
аиджар турбуже, Кадык
галад министрствоу
эргейлег, чектер эми-
ринче чүүй көп, аары-
жилерин республиканын
каар албадан чорудуп ту-
мен бодаларыме, даа ту-
туушунуңа көгүс та-
пас ышкыш-тыр. Өскө
публикелерда бо айтыр
шиптирлел, чонга тавар
тургускан ажил
чорду. Кезге тургузу-
нуңу, баазы-даа бир
кай белектелди, про-
фессия эмчилер да бар.
Бодаларыме, түглө ул-
ажилдактыларда күзө-
күл, шиптирлел, кадым
чепес ышкыш-тыр.

Олөр МАРТАН-О
Э

Кызыл тоораг,

- Майда редакцияга 566 чагаа келген.
- Ол чагааларның чартык кезинин солунга тарлаан.
- 59 чагааны харыылаан.
- Майда Кызыл хоорайдан 184 чагаа келген. Барыны-Хемчиктен 61, Чөөн-Хемчиктен 50, Бай-Айгадалдан 44, Улуг-Хемден 44 чагаа келген.

«Шинжигд» эзэлчдэгт чагаалар арингаа мий айныг пота-
зын сайгарил тура, солгиа кил тура шугутуудсидериг,
тонударидериг чагааланару күдэ болуп турарын каксы-
даг бод эдэлдир. Эрткн айд шугутчүл-
диг 147 цага келген. Оларынч чамдидарын со-
луга парлан, чээрби ажит чагаан авторларын харьмал
берген. Астору, архит орта бидиндмс болгани.биле чам-
дх чагааларын архитэж. Хөмөч ал дузалары.биче элэн
хой чагасту тус-тус черлерде хой-икити оргинизацияларын-
че, министровларын шиктинчен.

Черке ичмаш угуга майда-даа эвес, өске-даа үелерде редкелдегач кээл турар чандым томулдардын ишан-ла согу дакчыштыр шиктирлээрзр албан эвес болуп турар. Хому-далдарын үнүп кээл турар чиддагынын чер-черде турар чандым профейиле, кедээ Совет, социал хандырдыга иш-көш органнырны, албан черлеринки чедир ашылдагын ту-турар. Орган-башкы айтырмынча тамазырышкан томулдар-ды бей болуп артышпаан. Башкы дээр чагаа бузуун-не редий-чиже божик, сайгартыры албан эвес-ле болгай. Тус черде кедээ Советтер тамазытыларын бажык алыр ээлчегдерин чогултамчы тургузуп, соцнал чөптүг чорукту барымдаалал, кымчык кажан алырын сагып турар болза, томулдарды кел-бес жүжүрлү. Ээлчег дугайымда ажик-чалгыч чорукту тургус-паан, кымчык кажан бажык алыры тодагары эвес, чок-ла болза, тамазытыларын билдинришкениннри чидириттер, өй-павида ээлчегте божикес чоруктарына уркуундаан томул-дар чакгар-ла тыгтып турар. А ол томулдарын сайгарып, тыгтыларынын эге-ажынын камгалаар, маргылдалыг аты-рылгалаар шиктирлээрзиге туруп ролуку ойнаар жүжүрлү профейиле, шиктирлээрзиге калган каста амык чорук-пайн турары тодагар-дыр. Орган-башкы айтырмынча тама-зыштыр майда келген чагааларынчы азыымда назым-тары дегүй берген малчиннарнын томулдарлары бөзө бар, Улуг-Хеминиң Ак-Талда, Тес-Хеминиң «Кызыгаар» советиза, Эр-зунд албайн турарынын дугайын Шаамбалында Кара-кис-Түлүк жий-даа ууда биске божикээ.

Каа-Хемниц Ильинкадан аныяк малчын Ольга Шимит суур-
да оран-бажың чогуудан эт-сөн безин ажык дээр адаанда
үрөлий турарын томудай бижээ. Ол чагааны сайгарып көр-
гөш-дуза чедирери-биле тус черже шилчиткен турбуже,
кандыг-даа медээ келбээн.

Майда тарын чаш уругларын азырап орар нелерден пособие телевиан турар дукагында томудал келбиз. Бу пособие телевиан турар ахтыргыларын тамакталырың ахыялдан турар органзацияларында профэкилен комитеттери-ле албан шиктирилээр болгаш чаш уругулт не кижикюн эрге-ажыкынч камгалалчызы олар болбас бе! Херек кырында индыг зыс: пособилерини ей-шаанда кылпн бербес. сааг-дир, тарын-даа телевиан баар тавыргыларга тургулаар-дир.

Уруглар албан черлеринде ажылдап турар кижиздикчи-
лерден, ол ыштык ажалчыктардан ажа-шалымчы канчаар
төлөргүнче тамаарышкан чаргылар да болза келгилээр-дир.
Сүт-Хөл райондан эси-садцын ботко ажалчыкчылары ажа-
шылынгына, артыр ажалдан шапканын канчаар төлөргүнче
тамаарышкан айтыргыч чатааны ич улаштыр бижиз. Ол
айтыргышкы районо азы башкыларың профзелер райому,
школада профзелер комитети черле сайгыр берип шы-
даваз болганын бе! Оон аңгыда, районода эрге-тооклу ал-
бан черлеринде—суд, прокуратура органдарында юрестер
тамаарышканын мындай азылгы айтыргаларына бөдүүн кон-
сультацияны берип болду дег. Чүве-ле болза солум, реддак-
чы дээр төөндөн бички чалып, маргылдаалык айтыргы-
ларын, хоумулдардын шимтирлээр ужураал албан черле-
рин ажа халымай, бештагы уаада аңа сайгыртур турар
болза эки деп болду турар бис. Ычкан хоумулдардын шим-
тирлээриндег туусазы-даа кымзыр.

Кызылдың аалчылар бажындарына келген кижилерге эпт-ээдек эвес, карым-заңага, чоңга бараан болурун културалыктын чавызын дугайык бижээн материалдар редакцияга бо-ла келер. Оларын чандыктарын авторларга тарыппал, өскөлөрүн солуга-даа парнал-ла турар. Шаң миды байдал чежеге чедир үргүлчүзүн билдикмес. Чүгө дээрте тургустуну турар айтырлары таңапарла, херекке ие, сайгавар жүрүлү оргарман кулак кызыл эрттирил-ле турар. Ук айтырларын перспективасы база билдикмес. Майда келген шаң миды уталып материалдарын Кызыл хоорук-коңге, Чуртталга-коммунал ажил-агый, министерствосу-шылкитке, оларга чогуур тарымын апыр дээрзинге кидеп турар бис.

Чоинууд чагаа-бичижтеринге, нөгөлдө-хонудалдарынга дин-
намыр болуру чер-черде хай-икити организмаларынның
партия, совет, профсоюз комитеттеринин, чер-чер Совет-
теринин дорт хүлээлгиз болганда, эде, тургустуушуктунунд
ангы бо үзүндө ашылган чаазы-биле эде тургузуп, кижик-
порики хун бүрүдөг амьдалларынге тачылган икери, социал
чөгүтү чоруктун принциптерин каяа-даа, каян-даа бадит-
каары чугула болуп турар.

60 чындай апрель 20-де № 93 «Шин» солуга корреспондент Кудур-оол Оюнчук «Аас кундус «чынык», азы Чөөн-Хемчик районда коллегистик аргалаашкын» деп эгелит чуулг парламенттан турган. Оол укказын сактим керээлкер, Аргалаашкынга болгаш алкологизмге удуо демиселдин куштеленинге, хей-хитинин килеринге шы, дешайла кудучулугра тидирит, чурум хажымдыштын кылгыр кижилерин ховтаргаш, амырду турдуус. Ынчал-жакон, ол өөрүшкүр бол-бен. Аргалаашкынга уулр демиселдин аргага уулр де-мисел-биле солуг, шыа даам-чырга байдалга, шылгы бээр-ринге, алаага хандыктын, дык кижилер бээр катал ба-мын коюлайт келген. Хей-никти организацилалар ажилын

айыралды советтук тоочуун
милынын Михаил Тулушовой
Доржу хан чыдар иштинде
малчылан келген, мал бажы
естүрүнгөн, оң продуктту-
туун беддеринге кириге-
уугу-хууу ээешэз эвас. Аарыг
малдар ажал, каларын түрөш
оң брүцеллэтин аараша,
эмилеге джма үр чыкш
сегзин. Оозу н чоң типтэз,
тоочуге шилчий берген. Эм-
изэз катал кирген. Бу уадада
тоочун малчынын республи-
када жалдарыгты аарылгар
эмилегинин тыдар салбы-
рынга джуба бердим. Эмилдег
эргезиндеген бээр кин ай че-
де берген бозду. Кыышталып
аскан, чогууртуну чогуур ала-
рында, кичи-чогууртуну мал-
чынын чоң-буудуку түстери
чоржалып, элбээстей берге-
нин, калдынын баксыраанын
тодораткан. Шыңарла, мал-
чынын чымштыгы калды
ажылдан кылпы шидээстей
бергенин илден.

Брүцеллэтын тоочуран, ка-
дынын баксыраанын барым-
далааша, ажил кылпы таркы-

шимизге тодораларымыз, биле эмчи-
чилик куш-ажил талызы биле
экспертиза комиссиясынын
ону чоруткан чүсе-дир. Ол
ам малчынын шайдыс, үш
дугар бөлүктүү инаилди
болган, комиссия аяда калды.
ныц шаа-биле чик ажилдар
кылып болурун сумелзин.

Хоотунукту ажилчын нам-
дары, араан төгүзү — ааргм
мал кадагалал чораш бру-
целлестан хоочураанын тода
херчилеп турар болу. Ын-
чангаш инаилд болган тыл-
дагаанын профессия аарыын-
дан жылдыр самаар журауту
болуп турар. Ынчалз-даа
тускый дурдууде айткан.
биле алаула эмчилик экспер-
тиза комиссиясы ону профес-
сия ааргылары эмнээр сал-
бырга тускый эртемник проф-
патолог эмчиерини шинчил
тодораткыш, тургускан бадит-
чал ышыншылгазын берымде-
лап тургузар куулзгелди,
түгүл ынан ол шимитир
күштүр болуп. Эмчилик ол
шиншылгазы бо малчында
чок болган.

— Тузда профессия аарыгларын эмизэр тускый салбыр-
даа, профпатолог эмчилер
бар-даа болза республиканын
төл эмгелгинде тускый ху-
лап алышкын-даа чок, про-
фессиядан аарыг деп шын-
зылга буэр эргелик кылдыр
томулдаткан эмчизи безин
билдинмес. Ычангаз бру-
целлез, силикоз, вибрация
аарыг, асбестоз ышак про-
фессия аарыгларындын хоо-
чуран кижилерин Ангарск
доорайда профессия аарыг-
ларыннын эртем-шикчилер ин-
ститутунче чорууду турар
бис. Орта барыл шикичтеш,
беднелел турар. Орун шу-
данын кадык камгалды мин-
тертсую сларга телвез,
аарыг кижжи боду төлээр. Ол
институтка баытай дилел ки-
рерге, оон келген чалалга
бузаргачурун. Ынаар черде-
даа, чепсес-даа кижилер бар-
дыр деп, хый кезин томулд-
турар — деп, малчынчиз эм-
нел турар эмчизи биске те-
ректик ужурун тейилбирпай-
дыр.

[illegible]

тургузуу алырында шүтүчүсүнө, күрүндөн ала чогуу пенсиясын-да, немедө телевизор-да алыш чоруюу ууз кездэ ажил-агыда берсе.

Пенсия дугагында көрдөгени-биле алыр, профессияларында инвалид болгонда пенсия темчизи улут болуру профессияныың хоралы сарындарында кедикшиин, ажил кылыр харыш-шишээ окуганчы дээ ажилда турган черинден немедө телевизор пенсияга немешти алыр журулу. Бо чутудерки профессия аарын бадыткаа шынзылгени, ажилда турган черинден профессия мерге-женини чидарга аузуу тургузган дууларды кылыр. Барымдаалар, кижини, кадынын дүүлүтүмизини күш-ажыл талези-биле экспорттаа комиссиязы шикитпери ни үндүрер.

Чоңга эми дуузын чуртталп түрүр черинче улам чоокшуладыр, профессия аарыларын болдурубзын, эмнээрин улам калыбтыр, сары

Зырылган, кедей камгалаа
системасының аякылы эд
тургузган докталды дауртты
болдуруп, харындаа профес
сия харындаа улусту эмнээ
ону бадытхар шынылга бол
тускай эмчилерин салбыры
аждар турбуке, Кадик кам
галаа министрствозу мон
зрейгешел, цетер эмчилер
ринте чууй каа, аарыг ки
желерин республикадан даш
каар албадан чоруауп тургу
мен бодаларыма, эд тургу
тукуушунго колуус таврыс
лас ыкыш-тыр. Эске ре
публикаларда бо айтырыг
шынтирел, чога тавымы
ылг кылдыр тургускан бо
чорду. Бисте тургузул бол
рунуп баазында бар, тур
кай белетелерде протест
эгог эмчилердеа бар. А ме
бодаларыма, чугле даурту
ажылдыгчыларда кузел-чу
куз, шынтирелг, дидим чор
челтес ыкыш-тыр.

ОлеГ МАРТАН-ООЛ.

Эмчи

Кимиз хоорай,

дакчылары чокиүз чагыдып
алган солук, сеткүүлүн өй-
паванда чедирип бээрини кы-
зып турарлар. Суурун адаа
болгаш үстүз талаларын кийи
почтачы тарадып турар.
Суурун чоку чыл келген
тудум немежит оорар болган-
да, баларын ажалы чымыш-
тыг, бергези билингир.

Амгы эде тургустунуушкун
үзинде кым кижин солти ном.
чувайн олурар боор. Мээ-
медерел-даа талазы-биле
алырга, кижин черле долган.
дыр турар бүгү чүүлдү бил-
бейн артары томуданчыг
апарган. Чаңгыс туннук солт-

мундан безин чеже-чеже чаа
чүтүлдери номчуп, бийик ал-
базым!

Мен «Крестынка», «Работ-
ница», «Семья и школа»,
«Здоровье», «Человек и за-
кон» сеткүлүндери чагыдып
ал келген мен. Бо чылын
«Семья и школа», «Крестынка»
сеткүлүндери чагыдып
алдым. Оларын номчуп орб,
юкки дыка-ла хөй аяктыктар,
солук чүтүлдери билеп алдыр-
дыр. Чаадызын харын ном-
чуган алгам, амыдыралга даа
ажыгалап турар мен. Чагыдып
алган сеткүлүндери чыл эге-
ниден тура четче звес кээп
турар. Чүчүкээлээр, «Семья»

н школа» сеткүүдүң 1 дуга-
ры өскө жиктеп салчай бе-
рипкел, кийи тоңганды экел-
берген. Айткыры чеде берген
мен, «Крестыянск» сеткүүдүң
2 болгаш 4 дугагарларын шуу-
т алдым. Кожаларымдан дий-
леп алгаш номчам мен. Чүгө
мөңзү келбизинч погачы-
дан айткырым: «Черле ке-
пирде-ле чедиптеш болган»
деп чарышылан. Почтаңиз
эргелектиңиз Зоя Бегизге чу-
гааларымыга, орта чарты бербей-
барган. Чүгө мөңзү
ыяал-лай кийи удаа чедиптешин
барганы эңдеп, Моон соңгар
оңу соксадир болза эки,
Татьяна ЧАДЫР-ООЛ.

◆ Н о м ч у к ч у н у њ с а н а л ы ◆

билдингир болгой. Аржаан-
нарывысты культурдуг, арыг-
сидиг, хуматалыг ажыглаар

Зүткен чылым Бел аржаа-
мынга кирип, кадымн эжожи-
диг алган мен. Боварыска,
магымн эгер чери кызыл
болсо, бир булган Аржанын
чүлү чыдар черинден эгелзш,
ооң чоок-камызында алдар-
дык малы сөзө басып туур.
Аржылан бир бажың чогу-биле
ооң девискэзри болгаш ар-
жаның чоок-камызың
агың арып эес. Аржанын
шоргаларын, чоон хоолайлар
шорго дэш туралар-на чүе
кылып каан. Аржаның кире-
ринч түрүмүн чамдык жожи-
диг албас. Аржанын кады-
мн оо аржаның аман-жаны-
та таарышпас. Джиг арзан,
түмгө атырган, баары арзан
кижилерин бо-ла көрүп бо-
лур. Бел аржанынган улус
түл келир чорду. 100 хир

майгын үргүлчү турар. Макаа
колдуу-ла чартыктаан, нерви-
зи кошкаан улус кирип турар.

Аржаңдын «чердик» өзү-би,
не ачылган турур-дыр бис.
Аржаңчылар нитилезин
(кооператив-дөө хөйирине
болса) аржаңдын турар деп
чылаң чыгарып козуз. Соода-
ниң төгүрү турмуз алаз,
кеңигүрүнө дадырыры чүгүл
он нитилелче кирер. Оң-
биле аржаңалы келген киж-
лерге таарымчалык байдалды
тургузур. Ындыр арга-биле
байдалды эжикдер боор деп
бодар мен.

Кижиниң кадының өрттө
кайы кирет? Кожиде эң-не
угуу үнелич чүө — оң ка-
дың. Чылаң чыгарып ар-
жаңа нитилелдин дадыры-
ры чече-дөө болса, көм-дөө
телзүр чылаш чок.

Аржаңга кирип турар чам-
дык эштерде багай чычылч
бар аларга. Бир кижиниң

«аржаан бажынга чажар арага
тыппайн, аржаан барбадын
ышкажыл» —деп хомудан ор-

тан чүгээний дундаж мөн.
Аржагнаа чедэ Бергеш, сал-
салур, аржаан бажингаа эрэгж
чөжөр, шашагаа янзы-бууруу
ол багай чачуулаан, чандыг
дээрэ адырдырлан эрдэнэ-
хындылгаа сумелдмн. Ында
хөнгшдэ баг ахык чоо. Хөрш-
дэ материал боллаш кижижи-
дмляг талззы-биле хогаар-
дыр деп санар мөн.

Аржагнаа эмчилгэиңг ав-
толкаларның доктаамал
кээп турары күзүениң. Мөн
бо чылга баяа деп аржааның
(Бай-Тогтоо) баар деп тоон-
дунда аржааның аржааның
чагажыдырлаа ахша-көпөлөө
зерек дээрэ, черле айталас
мөн.

Улаан-оол МОНГУШ.
Шүх.Ахсы суур.
Бай-Тайга район.

сохотуун төвү суурлар аразына социалист Советдин Президиумунун зым бүскөн кижжи дугайында мы чүдөл? Бо айтырыгга күтс-
чү суур кыж кел- чаршты калбаркан турган. Чарлынның боттанылгызын ком дегезы мынтаар хары-
аппл ээлр сайлап Оң түндүк көргөз район каре каалаатандар Аас биле лал тулар?

Чонну курттаар оран бажын биле ханьдыр

«Искен» союзгозүз төвү
Башкы-Аалак суур чыл кол
гын тудуш-на өзүп сазырал,
азы-шынчыл кырил орар. Ол
Чаданаа земинч ужуна. Эм-
нелге пунтукзү, ортумак шко-
ла, ясли-сад, магазин, упуз
кырил, кыргызча, кыргыз
тили, болгаш аамдыр тили,
дырмалык эсе-даа чууга
челерли амылдал турар.
Суурда дөрт кол худумчу
бар. Оларынч чаагындыл-
газы эки. Суурузү икити чурт-
тачкылары 2200 азык кижик,
432 өрөгө. Чаданаа көдзү Со-
ведниде бакталат турар 17
Маадир не бар. Сөвгөт үдө
сууртук чуртукчаа чөдүз
чөдүз азым-агыш—маа,маган,
тоолар, дагаа,чум тударычы,
картофель болгаш ногаа ая,
маа тарыл олурурунче кол
кичизинчи сала берген.

Хамваатыларным дузалал
ажыл-агыйым сайзырадыл ес-
турерим Чадвана кедэ Сове-
динки куускому (даргасы
Л. М. Домбуру) дегкил, боттү
дузаны чедирил турар. Дуза-
лал ажил-агыйым төтжудел,
ылдатыл картофель болгаш
ногаа олуртулгезым, оом чаа-
гай дужутту апыр телгези
биле зоткин чылым районик

суурлар аразына социалисттик чарышты калбактан турган. Ону түзгөн көргөш, район-нук херзэженнер чөвүлели Бажың-Алгак суурну нититизи биле эки деп санааш, ийги чери тыпсып, шаңнап мактаан.

— Өзүбүз бүгүз дүзүлө
жыл-жылына улам өсүп-
сөзсөзүбүздүңгө көдөз Сове-
тиң талыңдында доктормал
кайгырап дөткөп. Огордо
суггарыңга таарычылгы
кылдыр суур иштиңгиз бүт-
сүмүңдөз дазып аштар,
көвүсүгүлүңгө да кылп, сөз-
түз. Керөтөлө, нөгөз үр-
күннөңгө тып, чоңга чөдөш-
тирер ажалды организмиз-
Хөвөн, мал-маган түдөрүн,
оң ашчыңмен, одөр-бөкчө-
лүңгө таарыштыр кадарын
организмизтар бис. Суур ча-

Ам ол көдээ Советте «Хамтаа» нийгэмлэгийн саналдарын, билдирхшүүгийнхний болгош холбоотойгоор хөөр чурумуудыг дутагшидаа ССРЭ-ийн Дээдэ

Совединиң Президиумунун
Чарлынның ботанылгазы
көре каптаалыңар. Аас-биле
болгаш бажимел-биле кири-
ген чагавалар демдеглээн ийи
дептер бар. Оларда замааты-
ларның фамилиязын, адын
алаалыңы адын чыттап

ажилчил түрүр черин, билдин
жиркишинин, азы хоумдалдын
утказын, кирген болгаш бу
геалашкан чылдын, ай, түнү
допузу-биле бижик айткан
болду. 1988 чылдын бо хү
неринге чедер хамааттыр
ның аас-биле тургускан ай
тыртыгыры 16, а бижикле
биле 6 айттыр бар болду.
Чизээ, суурнуң чурттакчызы
В. Куулар бажыңны булу
дуй өлүр деп бергенниң
дугайында көдөз Советтер
дүрүн дүзү дилээң. Оз д
летин аас-биле бо чылдын
Февраль 20-де тургускан. Ке
дөз Совет Февраль 21-д
чурттакчы чоңну алаа шөфте
дип, сүт булуңтай бээр чер
лерин дозуң, хай сар дажы
төккөн соода В. Кууларның
бажыңы булуңтай камгалат
тыңтан. Л. Монгушту дөлгө
содарыңга кызгадавышчың
таварышкыңан, ээирки бир ха
маатка чалгашат, оон соң

зын бускан кижы дугайында
хомудалдарны болгаш о
өске-даа тургускан улуг, би
че-даа айтирылганы күүс
комкуң хуралыңа бир неде
лядан эрттирбейн сайгары
туурарын демдегдеш дептерле
ринден көрдүм.

Билдирешкиннерин бол-
гаш хомуудаларын дарьх хя-
рылал, сумелел, үзе шкин-
пирлел бербес болза, ажын-
чаларыг алгаран алмаз үеде
хаматаларынч, негедэл
Шингигэрэвэн-дэр. Чогуын
дыг улуг хомуудалар чо-
гүрмек, аяр-сөөр айрыгилар
чагын-чадын хай Боор-дуу.
Үүрмек дэлзэ канчар, чага-
ларынч салын-гузуун куу-
комга мавал-ла шинтлрээр
дир бис — деп, кууском да-
гэз чугаагдани.

Дептерлерин ажил көрүт
кууском дартазы чиге чугаа-
жалж оро, хаматаларынч
салдарларынч, билдирешкин-
неринч болгаш хомуудалар
рынч чыдан чылче улам
кызырпыл кел чыдарын ая-
кердин. Чижээ, 1986 чылда
хаматалар ас-биле 65 ай-
тырыг тургуускан болза,
1987 чылда ас-биле 40 ай-
тырыг, 25 бичимел чагаа куу-
комга кирген. Оон чыдагдани.

— Ажылды чоңунуң бижмел-биле билдиреишкиннер болгаш хомудалдары эвээжиг турар. Ажык-чарлыг чор-

уезидеке улус хорзөн өйгө
айтыргыларын чагыйрып чор-
бастаң, ону тогуру черлер-
еңи-биле тургузу апарга
чыл. Он ымай бисте бары-
чаңыл апар чыдар чүе бар.
Кажан ажылыч тоңунд нун
хулардаңын чыыр деп барга-
нымиста, баш бурунган
яңы-буру айтыргылар сугу-
бичини хазиржактары кес-
черлерге аксылан каар би-
О хуралга деми чыгыл-
айтыргыларын ээзинге та-
никти мурунга ту-туст-
сылыскалыгы эштер тоадыр-
болгаш долу харыныч бээр-
оралдыжы. Көлдү Совет д-
путеттерин дамыштыр ба-
айтыргыларын шикитиреп та-
рар.

Хамгатылорунч айтыр-
гыларынга, чага-бикитерин
болгаш тоңудыларынга х-
маарыштыр Чадана кед-
Сөөдөкиннн куускумунд э-
турер эчмечтеринде он ар-
баз бурунган базым.

Чонну чуртгаар оран-бажи
биле хандыар, дузал
ажыл-агийн хөгжүдөр х
чеглери Чадгана хөдээ Х
веди база чедимчелиг ши
пирлел эглей берген. Аж
ыл номин чегдэгдэлчи. Бүх

хүү бэлд нэгдсэнийг суулган
хүү бэлд түүдэгийн, мэдэг
мэдэг түүдэгийн, мэдэг
түүдэгийн, мэдэг түүдэгийн,
агар суулд бэлдэгийн түүдэгийн,
ба кэдээ Совете кэдээгийн
лардан 14 кийн түүдэгийн,
түүдэгийн, 20 кийн сөөр кийн
сэдэйн алмүрнэ түүдэгийн,
чөлшээрлэйн алмүрнэ бэлдэгийн,
чөлшээрлэйн алмүрнэ бэлдэгийн,
төлөр, биле кетэй кийрэлдэгийн,
Олардан 6 күүнэрд кийн
ужийн бэлдэгийн түүдэгийн,
акшын бэлдэгийн түүдэгийн,
рып эгелдэ бергендэ. А
кшын чөлшээрлэйн алмүрнэ
инентерин сэткүүл алмүрнэ.

Күүш-ажмылын кийрэлдэгийн,
амьдалд-куртадэгийн түүдэгийн,
жидер, оларын чөлшээрлэйн
терин, нөгдлэ, хомуудалдэгийн,
сэйгэйн, көөр талзэйн бэлдэгийн,
Чаданга кэдээ Совете кийн
күүнүүнүл ал чорудэгийн,
рад чөлшээрлэйн алмүрнэ,
дур-дур

Кечилсөөг ЭКЕР.ООД.
Чаван Уулдэйн, дөбөн

MOON СОҢГААР БОЛДУРБАС

эртер талазы. Биле партия рейс коммунал ел чорудуп турары организмик болгаш массалык диктикти аныкчыла бар улук чегестерден база чамдык партия организмизинин улус депутаттарынын Советтеринин болгаш аныкчылык органнарынын чутула бо ийгилиги шикитилеринге оок жургалдык хонго алып, хейининин каршы бо улук динге удур бар кушту ыракта сула аныкчал турары деген аркалар чорукту регион кевудеп турарин СЭП обкомунун секретариаты бо чыгарып турар.

диг мөрт 15-төг хуралын шиймэл шүүмчүүдээр дээрх хэргийнхэнд эгзэмд айлтгах. Бо чиддэг бириг хэвртэлх нь түгдчил-биле алырга-кен-херек үүлдгидлиний эрт-кен чылдгч -ол-ла үези-биле дейнээрге эскен. Ол чору-арага ишкен ээзрик кижилер-ниң талзандан болуп турар-чандыг кижилер лпо, брга-белегел ах, бажынга арага-лар чорук хөүдээд деп сол-лунда бижил турары шым. Б-айтыргынг партия режком-бюроузунг апрель 5-те тутга-лашкыч, ол талзы-биле

бодонд байдлааг ашигласан
болгош чандын партия ор-
ганизацийнхний секретарь
рийн, удиртгучулын, про-
ком дөдөрлөх тургуу-
олорхний тейлбырын дин-
наан.

"Искра" совхозтун ма-
эмчиз Сергей Ондор, зоо-
зоотехник бурбу Мануш
бригадир Григорий Хомуш-
оларын коллективт өрөг-
пашкин организастааны д-
ажылындын үндүргөн бол-
административт хөлчөг-
онгаг, чөдиргөн когарал-
ны өртөн эгиттиргэн,

«Тіпес сохвоже арғалағын
кым оргынастаң турған До-
нас Донғақтық хэрээн коми-
нистер сайғырыл көреш, шы-
ғым долдууғү, үчөт карточка-
зыңне кыр бижиір деп ши-
пири хүлээп алган. Оң ки-
ды арғалағыны ажилчиннар-
арғалағыр чорук-беле демисе
чорудер комиссия тусту-
сайғырыл көргөн болған,
штрафтаң. Олерны ажилда-
турөр черлеринге база се-
гарган. Ооң-беле кады «Хе-
дергей» советхотуз кол ми-
эмички Майя Оржиктез, кад
арғалағыр тургачы мал ажи-

ның екі специализиртеген сек-
торға, торағы, оларның
аксы-сөзү әл, административ-
тивті жемчеглерін оғаған.
Районның белеттел жол-
розинаға ажилдан турған. Вик-
тор джир Сот миттиги херек-
ти килдизинчи эзиркистер сер-
дир черинге үргүлчү кир-
турган, оок херзэн коллектив-
тинге сейрийш көрөш, о-
ажилдан үндүргөн. Ажил ш-
гында арғалал тургачы дэ-
хемчег елдыңгер кижилер
коллективте база бер.
Солунга парлеттинген чүү-
дө аттарын адал бижил тур-
ган.

Перлэтэтынг мөтөрч
киргөн ол ышкыш ындаг
зыгыг чүүлдүрнү моон со
таар болурдус сорулга. Би
райондун партия, совет орг
нары бар чөтөстөрнү чөйл
пашкан, немелде хөмчөгөрг
дөмдөс алыр дээрзин хөрш
дыктаган. Партия райком
нуң бюрору райога ара
лашыжыча удур демисел
кушталдыр талзы-биле т
дөргай хөмчөгөл айт
партия бөдөлгөн.

НАЙЫРАЛДЫҢ АЯЛГАЛАРЫ

Ортузда — дады ак-кыя, сактыга, сүт-дала, ышкы өңүт, оод кий талкы дымда — дады ак-кыя өңүт хепти аныктар көжөгөн аныктарга, сценга көстүп келди. Адыш чаккашкы диктирел-ле эгеледи. Оон жогум ойной бээр, кешикте кеттиген өскө бөлүк артистер танымалын эстеп, неди бердилер. А баштайгы көзүлгөн улус чаккашкы тургулапкан, хире-хире ырылып, саккан жокторун деген, омондоду тур. Адыш хей-хей кирген танымалын, ний буттары чеге дээр-дег-бес, чеге чикки, шмаченки, болгон аялгыры кайгы-чын — тег-саккан саккашкы, билгучү дүжүт, чуту-базы, өңкөр чөккөн, кешиктер катал-даа кээр. Хей-хей тарай дүжүт, чөккөн кешиктер кайал-даа келди-кээр. Оон сүрүштүр калышкан соомда, дөңкөзүн чарыш кытаргылапкан мый-даа бөлүлгөн. Дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

«Торгут танымалын» Убса-Нур аймактык Тыва АССР-ге Куп-тура хуннери тураскандык концерт көргүзүп, бо дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

«Торгут танымалын» Убса-Нур аймактык Тыва АССР-ге Куп-тура хуннери тураскандык концерт көргүзүп, бо дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

«Торгут танымалын» Убса-Нур аймактык Тыва АССР-ге Куп-тура хуннери тураскандык концерт көргүзүп, бо дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

«Торгут танымалын» Убса-Нур аймактык Тыва АССР-ге Куп-тура хуннери тураскандык концерт көргүзүп, бо дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

«Торгут танымалын» Убса-Нур аймактык Тыва АССР-ге Куп-тура хуннери тураскандык концерт көргүзүп, бо дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

«Торгут танымалын» Убса-Нур аймактык Тыва АССР-ге Куп-тура хуннери тураскандык концерт көргүзүп, бо дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

«Торгут танымалын» Убса-Нур аймактык Тыва АССР-ге Куп-тура хуннери тураскандык концерт көргүзүп, бо дөңкөзү чөккөн кешикте кыстар, узук-узун оод-дар мичар сакан турда, олардан карак салыр кикки кайын турду, буту кичкээди, сонуган болгон магада ынар уламыр.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

И Ю Н Ь

14. Вторник

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
6.30 — «120 минута», 8.35 — Бүт бөмбүт, Европа чемпионаты. 9.05 — Мультифильмдер. 9.40 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. 3 сериялык док. телефильмин баштайгы көргүзүп. «Эге тургустуушкуну оруктарында» 1-ги фильм. 10.50 — «Меджолер». 11.00—12.50 — «Вертер» деп фильм-операы баштайгы көргүзүп. Ж. Массония музыкалы (ЧССР база ГФР-нин ТВ-ни). 15.30 — Меджолер. 15.40 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 15.50 — «Сос дилеп тур мен». М. Ротин чогаалчынын тугалы. 16.05 — Уругларга фильм. «Пав Баксанов академиясы». 1-ги сериясы. 17.30 — Фильм-коп-пелти баштайгы көргүзүп. 18.00 — «Киржакчилер». 18.45 — Бүгүн делегей. 19.10 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. Англия биле Голландияны шилдик командалары. 20.00 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Эге тургустуушкуну оруктарында». 2-ги фильм. 21.00 — «Еге». 21.30 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.40 — «Вертер» деп фильм-операы баштайгы көргүзүп. 23.30—23.45 — Бүгүн делегей.

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнастика. 8.20 — «Айда» ансамбль ойнар. 8.50 — «Бүтүрүлгөн Третьков галереянын залдарында». 9.20 — Француз дыл. 9.50 — Уругларга фильм. «Дыштанылга узунураа». 2-ги сериясы. 11.00—Француз дыл. 11.30 — «Дайын узунураа хууда хроникасы». Телефильм. 1-ги фильм. 12.30 — Меджолер. 12.40 — Телефильмин баштайгы көргүзүп. 13.10 — «Кызыл болган кара». 2-ги сериясы. 14.15 — 15.10 — Мультифильм 18.05 — Меджолер. 18.15 — Док. фильмдер программасы. 18.45 — «Бүт-эвеледи XIX партконференциянын делегаторынын дугайында». Кызылдын № 15 шкылазынын башкысы Б. И. Ярославцева-биле журналистерин ужурашканы. 19.15 — «Тыва черде». Укутуралга: Меджолер. «Бот-оругла-чарыкта болгон бот-акталанышкы». «Хой сыгы-дала» — чутула кампания. 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — П. И. Чайковский аттыр делегей конкурзууну лауреаты. ССР-нин улустун артизы Т. Сиян-ская. 21.00 — «Еге». 21.30 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.40 — 22.40 — «Оттушкун». Док. фильмин баштайгы көргүзүп. «Совет Эвеледиин портрети». (АКН). 7-ги сериясы. «Револуциянын чутура». 22.30 — «Эртеги почта». Музыкалы

дамчыдала. 23.00 — «Ыраккы Чөөн чүе». Биюжурал. 23.10—01.05 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. ГФР болгон Ланиянын шилдик командалары. ГФР-ни дамчыдала.

УШКУ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

18.05 — Меджолер. 18.15 — «Мен, сен база бис шуту». 19.00 — Концерт. 19.10 — Н. А. Некрасов болгон Ф. М. Достоевский. 20.00—20.15 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!».

15. Среда

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
6.30 — «120 минута», 8.35 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. Англия биле Голландияны шилдик командалары. 11.05 — Меджолер. 11.15 — 12.00 — «Киржакчилер». 15.30 — Меджолер. 15.45 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 15.55 — «Мен, сен база бис шуту». 16.40 — Г. Смирновтун чогаалдарында концерт. 17.30 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. Англия биле ССР-нин шилдик командалары. Чапарда (18.20) — Бүгүн делегей. 19.30 — Эге тургустуушкуну: чутула айтырылар болгон шилдиктер. Бүт-эвеледи XIX партконференцияда Телестерия чутулаалыг түр бис. 21.00 — «Еге». 21.35 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.45—00.00 — Наймы-лалан наймыдала. Телеконцерт. ССР-нин Дюди Советинин депутаттарынын болгон АКН-тың конгресс кешиктеринин ужурашканы. 1988 чылдын май-июнда. Москва биле делегейде болуп артык совет-америк ужурашканынын тил-недерин чутулаалыг көргөн. Төнгөндө — Бүгүн делегей.

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнастика. 8.20 — Л. Зыкинанын киржилте-биле фильм-концерт. 8.50 — Эрте-тайлыбырды фильм. 9.20 — Немел дыл. 9.50 — Уругларга фильм. «Дыштанылга узунураа». 3-ку сериясы. 11.10 — Немел дыл. 11.40 — «Дайын узунураа хууда хроникасы». 2-ги фильм. 12.40 — Меджолер. 12.50 — Улук кижилер болган уруглар. 13.10 — 14.15 — «Кызыл болган кара». 3-ку сериясы. 18.05 — Меджолер. 18.10 — «Сыдычыгаш». Пилер-жи чай чотур тур. 19.35 — Тыва АССР-де Убса-Нур аймактык хуннери. «Мола Арат Республиканын Куртенин улустун ыр болгон тапсы ансамблин концертта». 19.45 — «Адыш төвү». Укутуралга: Меджолер. «СЭПК ТВ-нын Телестерияны». «Хунну айтырала-рында». 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — П. И. Чайковский аттыр делегей конкурзууну лауреаты. ССР-нин улустун артизы Т. Сиян-ская. 21.00 — «Еге». 21.30 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.40 — 22.40 — «Оттушкун». Док. фильмин баштайгы көргүзүп. «Совет Эвеледиин портрети». (АКН). 7-ги сериясы. «Револуциянын чутура». 22.30 — «Эртеги почта». Музыкалы

биле Испаниянын шилдик командалары. 19.00 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Бал-хоник магы». 20.00 — 20.15 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!».

16. Четверг

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
6.30 — «120 минута», 8.35 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. Англия биле Голландияны шилдик командалары. 11.05 — Меджолер. 11.15 — 12.00 — «Киржакчилер». 15.30 — Меджолер. 15.45 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 15.55 — «Мен, сен база бис шуту». 16.40 — Г. Смирновтун чогаалдарында концерт. 17.30 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. Англия биле ССР-нин шилдик командалары. Чапарда (18.20) — Бүгүн делегей. 19.30 — Эге тургустуушкуну: чутула айтырылар болгон шилдиктер. Бүт-эвеледи XIX партконференцияда Телестерия чутулаалыг түр бис. 21.00 — «Еге». 21.35 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.45—00.00 — Наймы-лалан наймыдала. Телеконцерт. ССР-нин Дюди Советинин депутаттарынын болгон АКН-тың конгресс кешиктеринин ужурашканы. 1988 чылдын май-июнда. Москва биле делегейде болуп артык совет-америк ужурашканынын тил-недерин чутулаалыг көргөн. Төнгөндө — Бүгүн делегей.

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнастика. 8.20 — Азербайжан ССР-нин Куртенин тапсы ансамблин концерт. 8.50 — Эрте-тайлыбырды фильм. 9.15 — Испан дыл. 9.45 — Уругларга фильм. «Дыштанылга узунураа». 4-ку сериясы. 11.15 — Испан дыл. 11.45 — «Дайын узунураа хууда хроникасы». 2-ги фильм. 12.45 — Меджолер. 12.55 — Телефильмин баштайгы көргүзүп. 13.15 — «Кызыл болган кара». 4-ку сериясы. 14.20 — 15.05 — Чутурун телестудияларынын док. фильминин баштайгы көргүзүп. 18.05 — Меджолер. 18.15 — Уругларга фильм. 18.25 — «Течережи». Эрин аныктары: чутула айтырылар болгон шилдиктер. 19.15 — «Тыва черде». Укутуралга: Меджолер. «Советтер болган амыл-дала». «Ах талаттыг кижилер». 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — Док. фильмин баштайгы көргүзүп. 20.25 — Концерт-оркер. 21.00 — «Еге». 21.35 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.45 — «Өнүктөр болган чылдар». Уран-чечен фильм. 1-ги сериясы. 22.50 — 23.20 — «Адыр Рубль». Теле-фильмин баштайгы көргүзүп. 23.30 — «Сыдычыгаш». Пилер-жи чай чотур тур. 19.35 — Тыва АССР-де Убса-Нур аймактык хуннери. «Мола Арат Республиканын Куртенин улустун ыр болгон тапсы ансамблин концертта». 19.45 — «Адыш төвү». Укутуралга: Меджолер. «СЭПК ТВ-нын Телестерияны». «Хунну айтырала-рында». 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — П. И. Чайковский аттыр делегей конкурзууну лауреаты. ССР-нин улустун артизы Т. Сиян-ская. 21.00 — «Еге». 21.30 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.40 — 22.40 — «Оттушкун». Док. фильмин баштайгы көргүзүп. «Совет Эвеледиин портрети». (АКН). 7-ги сериясы. «Револуциянын чутура». 22.30 — «Эртеги почта». Музыкалы

биле Испаниянын шилдик командалары. 19.00 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Бал-хоник магы». 20.00 — 20.15 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!».

17. Пятница

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
6.30 — «120 минута», 8.35 — Эге-деп турар спортчуларга чемпионатынын сүмелери». 9.10 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Эге тургустуушкуну оруктарында». 3-ку фильм. 10.10 — Меджолер. 10.20 — Фотокорреспондент Е. Халдей-ния ахылманы дугайында очерк. 10.50 — 11.40 — «Экин, музыка!». 15.30 — Меджолер. 15.40 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 15.50 — «Балынград телестудиясынын программасы. 16.55 — «Екиннин портрети. Док. фильмдер программасы. 17.15 — ССР-де Индиянын фестивалы. 17.45 — Бистин салмыс. 18.15 — «Киж болгон хойлар». 18.45 — Бүгүн делегей. 19.05 — «Бистин тугалаларында». «Катунь шикон». Катунь хемде ГЭС туура-биле холбаш-тыр Даг Алайнын байдалынын дугайында 19.45 — Мультифильм. 20.00 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Эге тургустуушкуну оруктарында». 3-ку фильм. 21.00 — «Еге». 21.35 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.45 — «Аас-кежиктег бичи бол». 22.05 — Док. телефильмин баштайгы көргүзүп. «Оон түшкү. Гарри Барнаров-биле ужурашканын болгон беселалар». 23.10—00.40 — Кежик информация-музыкалыг программа.

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнастика. 8.20 — Азербайжан ССР-нин Куртенин тапсы ансамблин концерт. 8.50 — Эрте-тайлыбырды фильм. 9.15 — Испан дыл. 9.45 — Уругларга фильм. «Дыштанылга узунураа». 4-ку сериясы. 11.15 — Испан дыл. 11.45 — «Дайын узунураа хууда хроникасы». 2-ги фильм. 12.45 — Меджолер. 12.55 — Телефильмин баштайгы көргүзүп. 13.15 — «Кызыл болган кара». 4-ку сериясы. 14.20 — 15.05 — Чутурун телестудияларынын док. фильминин баштайгы көргүзүп. 18.05 — Меджолер. 18.15 — Уругларга фильм. 18.25 — «Течережи». Эрин аныктары: чутула айтырылар болгон шилдиктер. 19.15 — «Тыва черде». Укутуралга: Меджолер. «Советтер болган амыл-дала». «Ах талаттыг кижилер». 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — Док. фильмин баштайгы көргүзүп. 20.25 — Концерт-оркер. 21.00 — «Еге». 21.35 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.45 — «Өнүктөр болган чылдар». Уран-чечен фильм. 1-ги сериясы. 22.50 — 23.20 — «Адыр Рубль». Теле-фильмин баштайгы көргүзүп. 23.30 — «Сыдычыгаш». Пилер-жи чай чотур тур. 19.35 — Тыва АССР-де Убса-Нур аймактык хуннери. «Мола Арат Республиканын Куртенин улустун ыр болгон тапсы ансамблин концертта». 19.45 — «Адыш төвү». Укутуралга: Меджолер. «СЭПК ТВ-нын Телестерияны». «Хунну айтырала-рында». 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — П. И. Чайковский аттыр делегей конкурзууну лауреаты. ССР-нин улустун артизы Т. Сиян-ская. 21.00 — «Еге». 21.30 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.40 — 22.40 — «Оттушкун». Док. фильмин баштайгы көргүзүп. «Совет Эвеледиин портрети». (АКН). 7-ги сериясы. «Револуциянын чутура». 22.30 — «Эртеги почта». Музыкалы

биле Испаниянын шилдик командалары. 19.00 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Бал-хоник магы». 20.00 — 20.15 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!».

18. Суббота

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
6.30 — «120 минута», 8.30 — «Дие-ма» талпылар. 9.00 — Озод-ондук чок шикчешкин. 9.30 — «Олар баш-тайгылар турган» деп бөлүктөн док. фильмин баштайгы көргүзүп. 10.20 — Мультифильм. 10.30 — «Социализм чутурында». 11.00 — «Чылдар, сал-гаалар, ырлар». 12.00 — «Диринг амы-таннар дугайында». 13.00 — Бүгүн деле-гей. 13.15 — «Бүгүдөгө болгон киж-бирүзүнгө». Советтерге боттуп өргө-тагыраны эгдер. 13.45 — «Сос боксир дилеп тур мен». И. Дучи чо-гаалчынын чутула. 14.00 — «Музыка болгон бис». 15.00 — Эге тургустуушкуну: чутула айтырылар болгон шилдиктер. 16.35 — Делегей амыл-ралынын кол редакцияны көргүзүп тур. «Афганистанын илгери болгон шилдик». 17.35 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. ГФР биле Испания-нын шилдик командалары. ГФР-ден дамчыдала. 19.15 — Мультифильм. 19.25 — «Цирк артизы Валентин Ди-куш сирери чалап тур». 20.50 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.00 — «Еге». 21.30—23.20 — Бүт бөмбүт. Европа чемпионаты. Англия биле ССР-ни шилдик командалары. Чапарда (22.15) — Меджолер.

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнастика. 8.15 — Эрте-тайлыбырды фильм. 8.30 — «Эге тургустуушкуну оруктарында. 3-ку фильм. 9.10 — «Уругларга кыска демөөдүт уран-чечен телефильмин: «Чара-ачен». «Махаре». 10.30 — Ангил дыл. 11.00 — «Өнүктөр болган чылдар». Уран-чечен фильм. 1-2 сериялары. 13.15 — Меджолер. 13.25 — «Кызыл болган кара». 5-ки серия. 14.35 — 15.50 — Останкинск Концерт студиясында шүтүкү Л. Васильева-биле ужурашканын. 18.00 — «Ажыгы чөңкүзү улусту чогаалгалыгынын III Бүт-эвелед фестивалы чотур тур». Бот-тыныгыр уран чутула омонумарын концерт. 19.20 — «Адыш төвү». Укутуралга: Меджолер. «Инь» 19 — Медицина ажалдакчыларынын хуу». 19.50 — Меджолер. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — Улук кижилерге мулат-фильмдер. 20.30 — Укутуралга: музыка кешкери. Юрма Хининин ырлар (Филиппина). 21.00 — «Еге». 21.35 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.45 — 22.55 — «Өнүктөр болган чылдар». Уран-чечен фильм. 23.30 — «Сыдычыгаш». Пилер-жи чай чотур тур. 19.35 — Тыва АССР-де Убса-Нур аймактык хуннери. «Мола Арат Республиканын Куртенин улустун ыр болгон тапсы ансамблин концертта». 19.45 — «Адыш төвү». Укутуралга: Меджолер. «СЭПК ТВ-нын Телестерияны». «Хунну айтырала-рында». 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — П. И. Чайковский аттыр делегей конкурзууну лауреаты. ССР-нин улустун артизы Т. Сиян-ская. 21.00 — «Еге». 21.30 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.40 — 22.40 — «Оттушкун». Док. фильмин баштайгы көргүзүп. «Совет Эвеледиин портрети». (АКН). 7-ги сериясы. «Револуциянын чутура». 22.30 — «Эртеги почта». Музыкалы

биле Испаниянын шилдик командалары. 19.00 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Бал-хоник магы». 20.00 — 20.15 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!».

19. Воскресенье

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
8.00 — Меджолер. 8.15 — Ритмниг гимнастика. 9.00 — Мультифильм. 9.15 — «Спортлото» тиражи. 9.30 — «Будильник». 10.00 — «Совет Эвелединге

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнастика. 8.15 — Эрте-тайлыбырды фильм. 8.30 — «Эге тургустуушкуну оруктарында. 3-ку фильм. 9.10 — «Уругларга кыска демөөдүт уран-чечен телефильмин: «Чара-ачен». «Махаре». 10.30 — Ангил дыл. 11.00 — «Өнүктөр болган чылдар». Уран-чечен фильм. 1-2 сериялары. 13.15 — Меджолер. 13.25 — «Кызыл болган кара». 5-ки серия. 14.35 — 15.50 — Останкинск Концерт студиясында шүтүкү Л. Васильева-биле ужурашканын. 18.00 — «Ажыгы чөңкүзү улусту чогаалгалыгынын III Бүт-эвелед фестивалы чотур тур». Бот-тыныгыр уран чутула омонумарын концерт. 19.20 — «Адыш төвү». Укутуралга: Меджолер. «Инь» 19 — Медицина ажалдакчыларынын хуу». 19.50 — Меджолер. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — Улук кижилерге мулат-фильмдер. 20.30 — Укутуралга: музыка кешкери. Юрма Хининин ырлар (Филиппина). 21.00 — «Еге». 21.35 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.45 — 22.55 — «Өнүктөр болган чылдар». Уран-чечен фильм. 23.30 — «Сыдычыгаш». Пилер-жи чай чотур тур. 19.35 — Тыва АССР-де Убса-Нур аймактык хуннери. «Мола Арат Республиканын Куртенин улустун ыр болгон тапсы ансамблин концертта». 19.45 — «Адыш төвү». Укутуралга: Меджолер. «СЭПК ТВ-нын Телестерияны». «Хунну айтырала-рында». 19.45 — Меджолер. 19.55 — Чалалдар. 20.00 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 20.15 — П. И. Чайковский аттыр делегей конкурзууну лауреаты. ССР-нин улустун артизы Т. Сиян-ская. 21.00 — «Еге». 21.30 — Эге тургустуушкуну оруктарында. 21.40 — 22.40 — «Оттушкун». Док. фильмин баштайгы көргүзүп. «Совет Эвеледиин портрети». (АКН). 7-ги сериясы. «Револуциянын чутура». 22.30 — «Эртеги почта». Музыкалы

биле Испаниянын шилдик командалары. 19.00 — Бүт-эвеледи XIX партконференцияда уткуштур. «Бал-хоник магы». 20.00 — 20.15 — «Тамчыктыг уулар, чаштар!».

ИЙГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — Эртеги гимнастика. 8.15 — М. Светловтун төрүтүнгөн хууналы бөр 85 чыл болгонга. 9.10 — «Эр-дун». Эрте-тайлыбырды фильм. «Холду тыныгырлар». Дематогли-фик — адыш шугумарын өнөрчү артык. «Карактарылан шүтү чүлөп билип каар мен». Организмде аарыга-рын каракат билип адыр. «Сактап ады-рынын дугайында ий раскара». 10.10 — «Орус чутура». Славян бижиктиг тыттып келген. 10.30 — Эрте-тайлы-бырды фильм. 10.55 — Башкынын кичилеине. В. Ф. Шаталовтун кичиле-лери. 11.30 — «Аян-чорукчулар кау-у». Француз океанограф Ж.-И. Кусто дугайында. 12.30 — Эрте: теория, шек-пелде, практика. 13.00 — Философия дугайында беседа. «Диалектика бугуар кым угап билип турарал?». 14.00 — «Мон Торок туртуму ырлар». 14.45 — «Бөдүтга шилди алыр». Амылталдык калдык хонеринин дугайында. 15.05 — Озод-ондук чок шикчешкин дөст. 15.10 — Эфирде музыка. 17.15 — Уругларга медицина тадырталыгынын дугайында теле-фильмин баштайгы көргүзүп. 17.45 — «Орус бийи ыр културалынын дугайында беседалар». 18.45 — Режиссер Г. Франкын док. фильмин көргөш, сайгарып чутулажыры. Чапарда (20.00) — «Тамчыктыг уулар, чаштар!», 21.00 — «Еге». 21.35 — «Адыш Ахматов». Док. фильмин баштайгы көргүзүп. 22.05—23.20 — Башкынын фильм эргани. Уран-чечен телефиль-мин баштайгы көргүзүп. «Кажы», «Полциянын телефону 110» деп бөлүктөн. (ГФР).

Адресивис: 467000
Кызыл хоорай,
Красноармейская
кудумчуу, 100.

КИЛДИСТЕРНИҢ пастийин амылталыг килдиниз 3.36-82, совет тургузут килдинизин 3.37-11, улутпур килдинизин 3.36-73, чага килдинизин 3.39-03, култура килдинизин 3.39-15, көдөз анык-адыг килдинизин 3.41-16, социал айтырылар килдинизин 3.41-23, корректорларнык 3.37-11, бугалтериянык 3.43-41, солук келбей барганда 2.32-75-ке долбоор.

Чылда 300 катал үнөр
Хемчизил 7 пасалага амалы
Тыражы 24437 экз.
Солукуну килдиниз 54241.